

Sarajevo, 10.05.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
03.05.2021. - 07.05.2021.

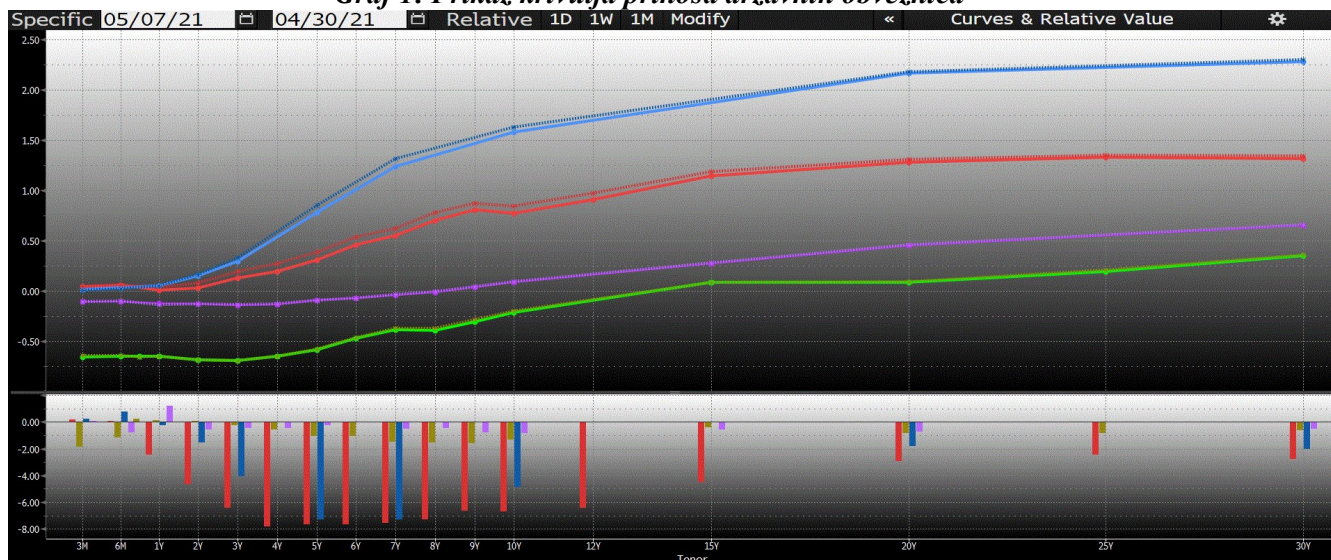
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	30.4.21	-	7.5.21		30.4.21	-	7.5.21		30.4.21	-	7.5.21		30.4.21	-	7.5.21	
2 godine	-0,68	-	-0,69	↓	0,16	-	0,14	↓	0,08	-	0,03	↓	-0,12	-	-0,13	↓
5 godina	-0,58	-	-0,59	↓	0,85	-	0,77	↓	0,39	-	0,31	↓	-0,08	-	-0,09	↓
10 godina	-0,20	-	-0,22	↓	1,63	-	1,58	↓	0,84	-	0,78	↓	0,10	-	0,09	↓

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	30.4.21	-	7.5.21	
3 mjeseca	-0,627	-	-0,637	↓
6 mjeseci	-0,642	-	-0,654	↓
1 godina	-0,640	-	-0,627	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 07.05.2021. godine (pune linije) i 30.04.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na tjednoj razini prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene. Najveće promjene zabilježene su kod prinosa italijanskih obveznica koji su povećani između 4 i 6 baznih bodova. Predsjednica Europske komisije von der Leyen je početkom proteklog tjedna izjavila da se proces cijepljenja ubrzava širom EU, te da je premašena razina od 150 milijuna cijepljenja, odnosno da je četvrtina svih Europljanja primila prvu dozu. Ona očekuje da će do srpnja biti dovoljno cjepiva da se cijepi 70% odraslih u EU. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ubrzanje cijepljenja i otvaranje ekonomija u Europi već uključeno u projekcije ECB iz ožujka, te se očekuje da bi naredne godine stopa inflacije mogla da bude nešto ispod 1%. Član UV ECB Rehn smatra da ima smisla da se dozvoli određeno razdoblje inflacije iznad ciljane razine, uzimajući u obzir povijest kada se inflacija nalazila ispod cilja.

Zbog toga je bitno da se pored cjenovne stabilnosti fokus prebaci i na punu ili maksimalnu zaposlenost u trenutnim uvjetima nižih prirodnih stopa kamata. Jedan od glavnih supervizora bankarskog sektora u ECB Enria je izjavio da oko 40% banaka u eurozoni ne uspijeva da se izbori sa kreditima koji vjerojatno neće biti naplaćeni usljed pandemije, te se nadaju boljim vremenima ili pokušavaju da probleme „gurnu pod tepih“. On je dodao da se većina banaka adekvatno bori sa lošim dugovanjima, ali da „dvije od pet“ to ne uspijeva.

Prošlog tjedna su objavljeni uglavnom pozitivni ekonomski podaci za tržište eurozone koji su ukazali na rast industrijske proizvodnje, ali i maloprodaje tijekom ožujka, dok je u travnju bio primjetan nastavak rasta optimizma proizvođača, na šta su ukazali povećani PMI indeksi.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	TRAVANJ	53,7	53,8	53,2
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	TRAVANJ	63,3	62,9	62,5
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	TRAVANJ	50,3	50,5	49,6
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	OŽUJAK	4,3%	4,3%	1,5%
5.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OŽUJAK	9,4%	12,0%	-1,5%
6.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	-0,2%	11,0%	-6,6%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OŽUJAK	-	22,9%	-5,7%
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	25,6%	27,8%	5,8%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OŽUJAK	5,7%	5,1%	-6,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽUJAK	15,2%	13,7%	-6,6%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	OŽUJAK	16,9%	15,7%	-7,1%
12.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	OŽUJAK	21,1	20,5	18,2
13.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	OŽUJAK	-5,50	-6,07	-5,14
14.	Stopa nezaposlenosti – Irska	TRAVANJ	-	5,8%	5,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Finska	OŽUJAK	-	8,1%	8,1%
16.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	TRAVANJ	-70,0	-39,0	-59,1

SAD

Protekli tjedan u SAD je obilježen izjavama zvaničnika ove regije koje su se odnosile na ekonomski oporavak SAD. Predsjednik Feda iz Njujorka Williams je izjavio da očekuje da će inflacija biti iznad ciljane razine od 2% do kraja godine, ali i da očekuje da će se inflacija smanjiti na 2% do 2022. godine, nakon što se svijet i većina ekonomija ponovo otvore. Pored toga, Williams je dodao da je važno ne reagirati pretjerano na volatilnost cijena, što dolazi kao rezultat pandemije, te se umjesto toga treba fokusirati na osnovne trendove inflacije. Predsjednik Feda Powell je izjavio da usprkos tomu što je primjetan realan napredak ekonomskog oporavka, dobitci su još uvijek neujednačeni.

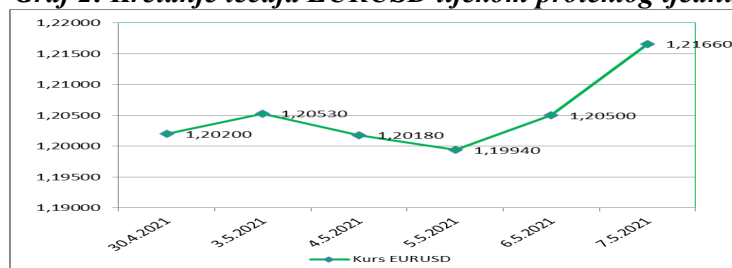
Ministrica financija SAD Yellen je izjavila da bi možda mogle biti potrebne više kamatne stope kako se ekonomija ne bi pregrijala, s obzirom na velika ulaganja koja administracija predsjednika Bidena predlaže, a koja će biti usmjerena na obnovu infrastrukture i radne snage, čak i u slučaju kada je dodatna potrošnja relativno mala u odnosu na veličinu nacionalne ekonomije. Yellen je kasnije pojasnila da ne daje preporuke ili savjete Fedu koji je zadužen za monetarnu politiku. Također, dodala je da će sveukupan prijedlog predsjednika Bidena napraviti veliku razliku kada je u pitanju nejednakost. Istaknula je da je učinak promjene marginalne porezne stope mnogo manje moćan da utječe na rast u bilo kojem smjeru, te je dodala da je njen cilj da osigura da proračunski deficit ostane manji i upravljiv. Ipak, podatci o slabom broju zaposlenih po različitim sektorima, koji su objavljeni na kraju prošlog tjedna, umanjili su očekivanja nastavka dokaza o brzom ekonomskom oporavku u SAD. Ova vijest je utjecala i na izraženu deprecijaciju USD.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	TRAVANJ	5,8%	6,1%	6,0%
2.	Zaposleni u nefarmerskom sektoru ('u 000)	TRAVANJ	1.000	266	770
3.	Zaposleni u gospodarskom sektoru ('u 000)	TRAVANJ	933	218	708
4.	Zaposleni u prerađivačkom sektoru ('u 000)	TRAVANJ	54	-18	54
5.	Incijalni zahtjevi nezaposlenih	1. SVIBNJA	538.000	498.000	590.000
6.	Kontinuirani zahtjeva nezaposlenih	24. TRAVNJA	3.620.000	3.690.000	3.653.000
7.	PMI kompozitni indeks (final.)	TRAVANJ	62,2	63,5	59,7
8.	Tvorničke porudžbine (M/M)	OŽUJAK	1,3%	1,1%	-0,5%
9.	Porudžbine trajnih dobara (M/M) final.	OŽUJAK	0,5%	0,8%	-0,9%
10.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	OŽUJAK	1,6%	0,2%	-0,6%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,2020 na razinu od 1,2166.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

U proteklom tjednu održan je sastanak MPC BoE na kojem nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Ekonomija Velike Britanije je počela da pokazuje znakove oporavka od pada koji je bio uzrokovan Covid19, a što je potpomognuto brzim programom cijepljenja u ovoj zemlji. Referentna kamatna stopa je ostala na razini od 0,10%, te je najavljeno da neće doći do rasta sve dok ne budu jasni dokazi ekonomskog oporavka. MPC BoE je glasovao 8:1 za zadržavanje obujma kupovina obveznica u iznosu 875 milijardi GBP. Ipak, glavni ekonomista Haldane je glasovao za smanjenje iznosa ovog programa za 50 milijardi GBP. Također, jednoglasno je donesena odluka o zadržavanju programa kupovina korporativnih obveznica u iznosu od 20 milijardi GBP. Istovremeno, **BoE je donijela odluku da od sljedećeg tjedna smanji obujam tjednih kupovina na 3,4 milijarde sa sadašnjih 4,4 milijarde GBP, te je većina članova MPC potvrdila plan da okonča kupovine od 150 milijardi GBP do kraja tekuće godine i da je smanjenje tjednih kupovina usklađeno sa tim ciljem.** Guverner Bailey je izjavio da će rast inflacije biti privremen, te da smanjenje kupovina aktive ne predstavlja promjenu monetarne politike. Prognoze ekonomskog rasta za tekuću godinu su povećane na 7,3% sa 5,0% koliko je očekivano u veljači.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Odobreni hipotekarni zahtjevi (u '000)	OŽUJAK	86,5	82,7	87,4
2.	Monetarni agregat M4 (G/G)	OŽUJAK	-	10,8%	13,7%
3.	Neto iznos potrošačkih kredita (u milijardama GBP)	OŽUJAK	-0,5	-0,5	-1,2
4.	PMI kompozitni indeks (final.)	TRAVANJ	60,0	60,7	56,4

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,87011 na razinu od 0,86976, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3822 na razinu od 1,3984.

JAPAN

Japansko financijsko tržište je bilo zatvoreno veći dio proteklog tjedna usljed praznika, koji su trajali od 3. do 5. svibnja.

Zbog i dalje povećanog broja zaraženih Covid19 premijer Suga je krajem tjedna donio odluku da do kraja svibnja produži izvanredno stanje u Tokiju, Osaki, Hiogou i Kiotou, te da izvanredno stanje uvede i za industrijsku regiju Aichi i južnu oblast Fukuoka. Prema zapisniku sa sjednice BoJ održane u ožujku, kreatori monetarne politike su se dogovorili o potrebi da se kamatne stope zadrže stabilno niskim dok se ekonomija nalazi pod negativnim utjecajem izazvanim pandemijom Covid19. Također, zbog negativnih učinaka koje su na potrošnju imale mjere izvanrednog stanja i još uvijek izraženih deflatornih rizika, dogovoreno je da još uvijek postoji „ekstremno visoka neizvjesnost“ vezano za buduće izglede.

Oko 1.600 sportista, organizatora i medija je u nedjelju imalo priliku da pregleda kako bi trebalo da izgledaju takmičenja kada 23. srpnja počnu Olimpijske igre.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Prodaja automobila (G/G)	TRAVANJ	-	22,2%	2,4%
2.	Monetarna baza (G/G)	TRAVANJ	-	24,3%	20,8%
3.	PMI kompozitni indeks (final.)	TRAVANJ	50,2	51,0	49,9
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	TRAVANJ	48,3	49,5	48,3

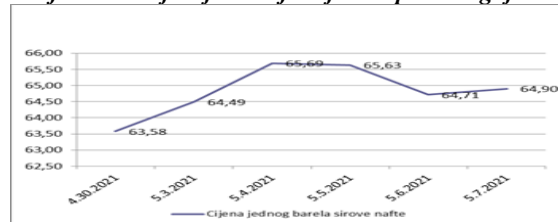
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 131,40 na razinu od 132,12. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 109,31 na razinu od 108,60.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,90 EUR). Cijena nafte je do sredine proteklog tjedna imala tendenciju rasta, usprkos pojačanoj zabrinutosti zbog širenja zaraze virusom Covid19 u Indiji i Brazilu. Do sredine tjedna na cijenu nafte izraženiji utjecaj je imao rast tražnje za ovim energentom u SAD i u Kini.

OPEC je tijekom travnja održao stabilan obujam proizvodnje na 25,27 milijardi barela dnevno, uoči planiranog povećanja obujma ponude koji bi trebalo da se počne realizirati u ovom mjesecu. Cijena ovog energenta je povećana i pod utjecajem pojačanog optimizma u SAD i Europi. U SAD dolazi do postupnoga popuštanja restriktivnih mjera, dok Europa očekuje veći priljev turista, također kao rezultat ublažavanja restriktivnih mjera. Tijekom trgovanja, u srijedu, cijena nafte je smanjena na razinu ispod 65 USD po barelu. Prema priopćenju EIA, zalihe nafte u SAD su u prošlom tjednu zabilježile veći pad od očekivanog nakon što je došlo do povećanja proizvodnje i rasta izvoza ovog energenta, te su smanjene za 8 milijuna barela u odnosu na tjedan ranije. Ovaj pad je utjecao na to da se ponuda nafte nađe za 2% ispod petogodišnjeg prosjeka prvi put u posljednjih godinu dana. Točnije, višak ponude nafte koji je došao kao rezultat pandemije je u potpunosti iščezao. Blaga korekcija cijene ovog energenta navise je zabilježena krajem tjedna. Cijene sirove nafte i benzina u SAD u petak su porasle jer glavni operater naftovoda u zemlji Colonial Pipeline nije najavio vremenski okvir za ponovno pokretanje nakon isključenja kasno u petak zbog hakerskog napada. Colonial Pipeline je ključni dobavljač benzina, dizela i mlaznog goriva za istočni dio SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 64,90 USD (53,35 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 2,14%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.769,13 USD (1.471,82 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju rasta, početkom tjedna zbog signala ekonomskog oporavka koji bi mogao značajnije da potakne inflaciju, a krajem tjedna zbog loših podataka sa tržišta rada u SAD i deprecijacije USD. Početkom tjedna su se pojavili signali ekonomskog oporavka, što je pojačalo očekivanja jačanja tražnje za obnovljivim izvorima energije, a ujedno i tražnju investitora za plemenitim metalima. Međutim, u utorak je ministrica financija SAD Yellen izjavila da ne vidi problem sa inflacijom, čime je ublažila prethodno dane komentare koji su se odnosili na potrebu viših kamatnih stopa u slučaju pregrijavanja ekonomije, do kojeg bi moglo doći prilikom implementiranja plana potrošnje predsjednika Bidena, a što je utjecalo na to da se cijena zlata blago smanji. Međutim, nakon korekcije cijene već u srijedu, cijena ovog plemenitog metala ponovo bilježi dnevni rast za skoro 1,8% u četvrtak, pri čemu je cijena jedne fine unce na kraju trgovanja prvi put od 23. veljače zabilježila razinu iznad 1.800 USD. Na rast cijene zlata utjecaj su imali deprecijacija USD i iščekivanje ekonomskih podataka koji su objavljeni za tržište SAD, kako bi investitori ocijenili strategiju Fed-a o pitanju buduće monetarne podrške. Nakon što su u petak objavljeni lošiji podaci sa tržišta rada u SAD, koji su pokazali da je broj zaposlenih u nefarmerskom sektoru značajno manji od očekivanja, USD je deprecirao za skoro 1%, što je potaknulo rast cijene zlata, koja je dostigla razinu od preko 1.830 USD po unci.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.831,24 USD (1.505,21 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila rast od 3,51%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

